

SKIPULAGSSKRÁ

fyrir Safnasafnið.

1. gr.

Stofnsetning.

Safnasafnið var stofnað í Mörk, Hvammstangahreppi, 17. febrúar 1995. Stofnendur: Niels Hafstein, kt. 040247-7699 og Magnhildur Sigurðardóttir, kt. 111150-3549, þá búsett á Freyjugötu 34, Reykjavík.

Safnið er sjálfseignarstofnun sem starfar í þágu íslensku þjóðarinnar og varðveitir mikilvægan hluta af arfleidd hennar.

2. gr.

Stofnfé.

Óafturkræft stofnfé, gjöf stofnenda: 3 málverk eftir Eggert Magnússon, Reykjavík, metin á 170.000 kr.; 1 málverk eftir Stefán Jónsson frá Möðrudal, Reykjavík, metið á 80.000 kr.; og 2 höggmyndir í tré eftir Sæmund Valdimarsson, Reykjavík, metnar á 280.000 kr. Stofnfé var í árslok 2012 metið á 2.400.000 kr.

3. gr.

Lögheimili, varnarþing.

Lögheimili og varnarþing Safnasafnsins er í Svalbarðsstrandarhreppi.

4. gr.

Starfssvæði, markmið, ábyrgð, starfshættir, réttindi og skyldur.

Starfssvæði safnsins er Ísland allt og markmið þess að safna alþýðulist Íslands og miðla henni á jafnræðisgrundvelli ásamt framsækinni nútímalist, heima og erlendis. Safnið tekur við erlendum myndlistarverkum til eignar.

Safnið ber ábyrgð á varðveislu alþýðulistar Íslands eins og hún birtist í safnkosti, og með þeim hætti sem lög ná yfir og samningar segja til um, gerðir að eigin frumkvæði eða annarra.

Safnið starfar skv. starfsstefnu, söfnunarstefnu og sýningarstefnu. Það fer eftir hugmyndafræði um jafnan rétt kynjanna, minni- og meirihlutahópa, jaðar- og hámenningar. Safnið notar 16 þátta greiningarkerfi við tölvuskráningu listaverka. Það lagar sig að umhverfis- og gæðastöðlum sem nýtast í ferðaþjónustu og menningarstarfsemi.

5. gr.

Helstu verkefni.

Safnið skal efla íslenska alþýðulist líðandi stundar og stuðla að viðurkenningu hennar, sem og alþýðulistar fyrri alda, eins og unnt er. Það skal koma sér upp metnaðarfullum safnkosti, varðveita, forverja, ljósmynda og tölvuskrá listaverk sín, rannsaka þau og kynna á sýningum, í bókum, tímaritum, fjölmiðlum, stafrænni tækni og nýrri framsetningu.

Safnið skal árlega efna til sýninga með þeim hætti að fastir gestir og nýjar kynslóðir fái ætíð ferska sýn á listaverkæign þess, í samanburði við aðfengin verk, gerð af fólki sem hefur gengið í myndlistarskóla eða ekki.

Safnið skal afla heimilda um alþýðulist og alþýðulistamenn heima og erlendis, og miðla þekkingu sinni til almennings og sérfræðinga til rannsóknar- og fræðistarfa.

Safnið skal birta skrá yfir fræðsluþætti á vefsíðu sinni til upplýsingar fyrir skóla og almenning. Óheimilt er að taka gjald fyrir heimsóknir skólanema í skipulagðri námsferð, eða sammingsbundnum dvalartíma til að kynnast starfsemi safnsins.

6. gr.

Stjórn.

Stjórn safnsins skipa 5 menn. Stofnendur sitja í stjórn eins lengi og þeir óska, þeir tilnefna 1 mann hvor í 4 ár. SÍM, Samband íslenskra myndlistarmanna, tilnefnir 1 mann í 4 ár. Njóti annars stofnanda ekki við skal innleiða nýja reglu um tilnefningar í stjórn í samráði við mennta- og menningarmálaráðuneytið.

Stjórn mótar listræna stefnu safnsins og fer með öll málefni þess, og safnstjóri að hluta til í umboði hennar.

Stjórn fær greitt fyrir verkefni skv. samkomulagi um verktakagreiðslur.

Breytingar á stjórn skal tilkynna sýslumanninum á Sauðárkróki á eyðublaði embættisins.

7. gr.

Safnstjóri.

Stjórn ræður safnstjóra til starfa í 5 ár í senn. Hann skal hafa yfirgripsmikla þekkingu á íslenski og erlendra alþýðulist, sem og starfsemi safnsins, eða háskólamenntun sem nýtist í starfi, mikinn áhuga á rekstri safnsins og nokkra vitneskju um listasögu Þjóðarinnar, einnig evrópska og bandaríska alþýðulist. Stjórn er heimilt að endurráða safnstjóra eins oft og hún telur við hæfi.

Safnstjóri sér um starfsemi safnsins, hann ræður starfsfólk í samráði við stjórnarformann og setur því starfslýsingar.

8. gr.

Tekjur, ráðstöfun tekna, óheimil fjésýsla, bókhald og endurskoðun.

Tekjur safnsins eru aðgangseyrir, opinber framlög og gjafir, og einnig fé sem það aflar skv. opinberum leyfum með leigu, verslun og veitingasölu. Þá getur safnið haft tekjur skv. 10. gr. og 5. og 6. málsg. 13. gr.

Tekjum skal ráðstafað skv. fjárhagsáætlun í rekstur, verkefni og framkvæmdir. Óheimilt er að lána og gefa safnfé, festa það í verðbréfum eða efna til skulda umfram heimildir 11. gr.

Gjaldkeri stjórnar annast fjárvörslu safnsins. Reikningsár miðast við áramót. Bókhald safnsins er fært og endurskoðað af KPMG á Akureyri, sem skilar ársreikningi til ríkisendurskoðunar ár hvert.

9. gr.

Viðurkenningar.

Stjórn veitir alþýðulistamönnum viðurkenningarskjöl fyrir framlag þeirra til íslenskrar myndlistar, einnig velunnurum sem hafa eftir safnið með fjárframlögum, listaverkagjöfum og sjálfboðavinnu eða orðið því til framdráttar á annan hátt.

10. gr.

Gjaldtökuheimildir.

Safninu er heimilt að taka gjald fyrir afnot af húsnæði sínu til sýningarhalds, funda, samkvæma og tónleika, sem og fyrir sértæka ráðgjöf, miðlun, lán á listaverkum og ljósmyndum af þeim, sérunnar skrár, úttak tölvugagna, sérfræðilega heimildapjónustu og fjölföldun hvers konar til þess að standa straum af kostnaði. Þá er safninu heimilt að færa inn ákvæði um gjaldtöku fyrir umsýslu varðveislusamninga. Safnið setur verðskrár og felur banka innheimtu ef þörf krefur.

11. gr.

Húsnæðismál, sala og veðsetning.

Hús safnsins eru Gamla-Búð, sem var reist 1900 og endurgerð 2006 (212 m²), og Norðurálma, reist 2007 (406 m²). Stjórn er heimilt að leigja, kaupa eða byggja hús í þágu safnsins, sem og til að bæta aðgengi, til dæmis með því að leita eftir samningi við mennta- og menningarmálaráðuneytið skv. ákvæðum safnalaga.

Um sölu og veðsetningu fasteigna skal stjórn hafa samráð við mennta- og menningarmálaráðuneytið, og leita síðan samþykkis hjá sýslumanninum á Sauðárkróki. Veðsetningu skal miða við greiðslugetu safnsins.

12. gr.

Öryggismál.

Stjórn gerir viðeigandi öryggisráðstafanir með innbrots- og eldvarnakerfum, sem og flóttaleiðum. Einnig með gæslu á sýningum safnsins. Það tryggir listaverk og gripum gegn skemmdum og þjófnaði, einnig ef ástæða þykir til í flutningum og á eigin sýningum. Það getur gert kröfu um hið sama á lánsverkum til rannsókna og sýninga skv. reglum þar að lútandi.

13. gr.

Innkaup, gjafir, veðsetning, skipti og ráðstafanir.

Árlega skal vera upphæð í fjárhagsáætlun til kaupa á listaverkum og öðrum gripum. Gjöfum skal fylgja gjafabréf án kvaða nema sterk rök liggja að baki. Safnstjóri getur mælt með varðveislusamningi til að veita gefanda umhugsunarfrest.

Óheimilt er selja eða gefa listaverk og gripum sem safnið hefur eignast með stofnfé, gjöf, arfleiddu eða söfnunarfé, keypt fyrir framlög frá ríki og sveitarfélögum, eða eignast skv. 16. gr.

Heimilt er að skipta við myndhöfunda á listaverkum eða gripum til þess að fá eintök sem falla betur að söfnunarstefnu.

Óheimilt er að veðsetja listaverk og gripum í eigu eða varðveislusafnsins.

Heimilt er að ráðstafa óskráðu listaverki sem safnið hefur keypt fyrir sjálfsaflafé til varðveislur í öðru safni skv. samningi, eða selja það til að kaupa annað listaverk sem fellur betur að söfnunarstefnu eða setja gjaldið í innkaupasjóð listaverka.

Heimilt er að selja listaverk sem sérstaklega er gefið safninu til að styrkja rekstur þess eða til ákveðinna verkefna.

14. gr.

Lán á listaverkum.

Safninu er heimilt að lána listaverk tímabundið til annarra safna eða stofnana á sýningar eða til rannsókna. Höfundur á ætíð rétt á því að fá verk sín lánuð á eigin sýningar. Lántakendur þurfa að uppfylla skilyrði safnsins.

15. gr.

Meðferð réttinda.

Safnið öðlast þann rétt sem á hverjum tíma fylgir listaverki samkvæmt höfundalögum við venjulegt óskilorðsbundið afsal þess, þó með þeirri takmörkun um sölu eða aðra afhendingu sem leiðir af 5. og 6. málsg. 13. gr.

Safnið hefur rétt til opinberra sýninga á listaverkum sem það á og varðveitir, einnig til eftirmyndunar eða annarrar eftirgerðar fyrir það sjálft til skrásetningar í tölvugagnagrunn og til kynningar á sýningum, vefsíðu og í sýningarskrám. Til annarrar eftirgerðar eða birtingar listaverka, s.s. til að gera af þeim myndir, eftirlíkingar og vörumerki, eða nota í auglýsingum, þarf samþykki höfundarréttarhafa í samræmi við höfundalög.

Höfundur á kröfu til þess að safnið hemili honum aðgang að listaverki eða grip hans til fjölföldunar og útgáfu, en safnið á jafnan forgangsrétt til útgáfu þeirra að öðru jöfnu.

16. gr.

Varðveislusamningar og eignamyndun.

Safninu er heimilt að taka við listaverkum, gripum og heimildum í eigu einstaklinga, dánarbúa, félaga, safna, sjóða og stofnana, einstökum verkum og safnheildum, til varðveislur í tilskilinn tíma. Aðilar gera með sér samkomulag og geta eigendur útnefnt tilsjónarmenn með því. Æskilegt er að samningur vari ekki lengur en í 2-3 ár, og að þau listaverk eða gripir sem hann tiltekur verði við lok hans eign safnsins. Samningi skal fylgja skrá yfir verk og gripum og ljósmyndir af þeim. Ef gert er ráð fyrir því í varðveislusamningi að hann framlengist, þó ekki lengur en í 2 ár, skal setja inn í hann ákvæði um að eigandi eða tilsjónarmaður í umboði hans greiði lágmarksgjald fyrir umsjón, viðhald og umbúnað verka.

17. gr.

Aðgengi upplýsinga.

Upplýsingar um skráð listaverk og gripi skulu vera aðgengilegar almenningi og fræðafólki í samræmi við höfundalög. Viðkvæm mál í gagnagrunnum er varða einkahagi myndhöfunda skal fara með í samræmi við lög um persónuvernd.

Safnið kynnir sig og starfsemi sína á vefsíðu og annars staðar eftir því sem tilefni er til. Það veitir söfnum, safnvísum, setrum, sýningum, stofnunum og fyrirtækjum ráðgjöf á sérsviði sínu og leiðbeinir þeim eins og safnalög kveða á um.

18. gr.

Förgun og grisjun.

Heimilt er að ráðstafa verkum í safnkosti skv. 3. og 5. málsg. 13. gr. og safnkosti öllum skv. 20. og 21. gr. Að öðru leyti er óheimilt að farga, selja og gefa safngrip nema á grundvelli grisjunar-áætlunar sem Listasafn Íslands samþykkir, að undangengnu samráði við safnaráð.

19. gr.

Breytingar á skipulagsskrá.

Tillögur um breytingar á skipulagsskrá skal senda sýslumanninum á Sauðárkróki til samþykktar.

20. gr.

Nýtt rekstrarform.

Verði starfsemi safnsins hætt, eða rekstrarformi þess breytt, skulu allar eignir þess renna óskiptar til stofnunar sem þá er til, eða stofnað verður til, og hefur svipuð ákvæði og skipulagsskrá þessi.

21. gr.

Safnslit.

Telji stjórn óumflýjanlegt að leggja safnið niður skal hún hafa samráð við mennta- og menningarmálaráðuneytið og leita samþykkis hjá sýslumanninum á Sauðárkróki. Skal þá ráðstafa safnkosti skv. safnalögum í samráði við Listasafn Íslands, en öðrum eignum í samráði við mennta- og menningarmálaráðuneytið.

22. gr.

Leita skal staðfestingar sýslumannsins á Sauðárkróki á skipulagsskrá þessari. Með gildistöku þessarar nýju skipulagsskrár fellur úr gildi eldri skipulagsskrá fyrir sjálfseignarstofnunina Safnasafnið, nr. 128/1998.

Skipulagsskrá þessi staðfestist hér með samkvæmt lögum um sjóði og stofnanir sem starfa samkvæmt staðfestri skipulagsskrá, nr. 19/1988.

F.h. sýslumannsins á Sauðárkróki, 5. febrúar 2013,

Björn Ingi Óskarsson.

_____
Lára Kristín Gísladóttir.